בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַה"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרִסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרִסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן ק"א | פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא – פָּרָה | תשפ"ג

עֲרוֹת

גְּאֻלָּה בְּתוֹךְ הַגָּלוּת!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיט"א שִׂיחָה נִפְלָאָה בְּעִנְיַן הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, עָנָה וְאָמַר: רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן קצה): **"בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי"** (תְּהִלִּים ד, ב), **הַיְנוּ שֶׁגַּם אֲפִלּוּ בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב לָנוּ, כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חַסְדֵי ה', יִרְאֶה שֶׁאֲפִלּוּ בְּעֵת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵצֵר לוֹ, גַּם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב לוֹ וּמַגְדִּיל חַסְדּוֹ עִמּוֹ, וְזֶה: "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי", הַיְנוּ אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעַצְמָהּ, נָתַתָּ לִי הָרְחָבָה בְּתוֹכָהּ, מִלְּבַד מַה שֶּׁאָנוּ מְצַפִּים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹשִׁיעֵנוּ בְּקֶרוֹב מִכָּל הַצָּרוֹת, וְייֵטִיב עִמָּנוּ מְאֹד, אַךְ אֲפִלּוּ גַּם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ מַרְחִיב לָנוּ.**

וְהִסְבִּיר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה פֹּה, שֶׁעֲבוּדַת הָאָדָם הִיא לִמְצֹא אֶת הֶהָרְחָבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת; אָכֵן עוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, צָרוֹת וְיִסּוּרִים שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים, אֲבָל הָעִקָּר שֶׁאָדָם יִתְבּוֹנֵן עַל הֶהָרְחָבוֹת שֶׁבְּוַדַּאי יֶשְׁנָן בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת.

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁבְּפֵרוּשׁוֹ הַבָּהִיר "שִׂפַת הַנַּחַל" עַל תּוֹרָה זוֹ, מַסְבִּיר מוֹהַרָא"ש הַקָּדוֹשׁ זי"ע בְּעִנְיָן זֶה, שֶׁלִּפְעָמִים הַטּוֹבוֹת נִצְמָחִים מִן הַצָּרוֹת בְּעַצְמָם, שֶׁדַּיְקָא עַל יְדֵי שֶׁאָדָם נִקְלָע לְאֵיזוֹ צָרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, זֶה מַה שֶּׁגָּרַם לוֹ לִבְרֹחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְשַׁנּוֹת וּלְשַׁפֵּר אֶת כָּל מַהֲלַךְ יְמֵי חַיָּיו, וְזֶה נִקְרָא 'לִמְצֹא אֶת הַהַרְחָבָה שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַצָּרָה', וּכְדִבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי (תַּעֲנִית פֶּרֶק ב, הֲלָכָה ט) הַמּוּבָאִים בְּדִבְרֵי מוֹהָרָא"ש שָׁם (בְּשִׂפַת הַנַּחַל עַל תּוֹרָה זוֹ): **כְּתִיב** (תְּהִלִּים ד, ב) **"בְּקָרְאִי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי", אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, כָּל צָרָה שֶׁהָיִיתִי נִכְנָס לָהּ אַתָּה הָיִיתָה מַרְחִיבָהּ לִי, נִכְנַסְתִּי לְצָרָתָהּ שֶׁל בַּת שֶׁבַע וְנָתַתָּ לִי אֶת שְׁלֹמֹה, נִכְנַסְתִּי לְצָרָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ לִי אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ; הֲרֵי שֶׁמָּצָא דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת הֶהָרְחָבוֹת שֶׁבָּאוּ בְּעִקְבוֹת הַצָּרוֹת, וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הָאָדָם בְּכָל מֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו, וְכָךְ זוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַ'צָּרָה' לְ'צֹהַר' הַמֵּאִיר לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו.

[בְּדֶרֶךְ אַגַּב הִזְכִּיר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁזֶּה הָיָה כָּל הַנֵּס שֶׁל פּוּרִים, שֶׁדַּיְקָא עַל יְדֵי רָעַת הָמָן וּמַחְשַׁבְתּוֹ הַטְּמֵאָה - הִתְעוֹרְרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִתְפִלָּה וּזְעָקָה, אַהֲבָה וְאַחְדוּת, שֶׁזֶּה סוֹד הַכָּתוּב אֵצֶל הָמָן (אֶסְתֵּר ט, כד) **"צֹרֵר כָּל הַיְּהוּדִים"**, וּפֵרְשׁוּ צַדִּיקִים "צֹרֵר" עַל שֵׁם צְרוֹר וְקֶשֶׁר, כִּי דַּיְקָא בִּגְלַל רִשְׁעָתוֹ הִתְאַחֲדוּ

וְנִקְשְׁרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְדָּיו וְזָכוּ לַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁל פּוּרִים, שֶׁזֶּה סוֹד (יִרְמְיָהוּ ל, ז) "וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ", 'וּמִמֶּנָּה' אוֹתִיּוֹת 'וּמֵהֶמְנָּה', הַיְנוּ דַּיְקָא מֵהֶמְנָּה זָכוּ לִישׁוּעָה, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יד.): **גְּדוֹלָה הֲסָרַת טַבַּעַת יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה נְבִיאִים וְשֶׁבַע נְבִיאוֹת שֶׁנִּתְנַבְּאוּ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּן לֹא הֶחְזִירוּם לְמוּטָב וְאִלּוּ הֲסָרַת טַבַּעַת הֶחְזִירָתָן לַמּוּטָב**; הֲרֵי לָנוּ מִכָּל זֶה עִנְיָן מוּחְשִׁי שֶׁל 'מְצִיאַת הֶהָרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרוֹת', וְדוֹ"ק מְאֹד].

וְסִיֵּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחַ קָדְשׁוֹ, שֶׁבָּזֶה יוּבַן מַה שֶּׁאוֹמְרִים בִּתְפִלַּת "רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים" בְּלֵיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ (קְדֻם "אֵשֶׁת חַיִל"): **"וְשׂוּחִתִּי ה' לִקְרָאתִי שֶׁתְּרַחֲמֵנִי עוֹד בְּגָלוּתִי לְגָאֳלֵנִי"**, וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא, מַהוּ שֶׁמְּבַקְּשִׁין עַל גְּאֻלָּה **בְּתוֹךְ** הַגָּלוּת? וְרגִילִין תָּמִיד לְהִתְפַּלֵּל עַל גְּאֻלָּתֵנוּ הַנִּצְחִית וְהַשְׁלֵמָה שֶׁתָּהֵא אַחַר שֶׁתִּגָּמֵר הַגָּלוּת הַמָּרָה הַזֹּאת, אֲבָל מַהוּ שֶׁמְּבַקְּשִׁים "שֶׁתְּרַחֲמֵנִי עוֹד בְּגָלוּתִי לְגָאֳלֵנִי" - וְכִי יֶשְׁנָהּ גְּאֻלָּה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַגָּלוּת?

עַל פִּי כָּל הָאָמוּר מוּבָן מְאֹד, כִּי זֶה כָּל הַסּוֹד שֶׁל מְצִיאַת הֶהָרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, שֶׁהַנֵּה עוֹבֵר עָלֶיךָ מַצָּב לֹא קַל, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'גָּלוּת', אֲבָל בָּזֶה שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לִמְצֹא אֶת הַהַרְחָבָה שֶׁיֶּשְׁנָהּ בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הַצָּרָה, בְּכָךְ אַתָּה זוֹכֶה לְהִגָּאֵל בְּתוֹךְ הַגָּלוּת, בְּתוֹךְ הַצָּרָה שֶׁאַתָּה נִמְצָא בָּהּ - אַתָּה זוֹכֶה לִגְאֻלָּה, וְאַדְרַבָּה, מִתּוֹךְ הַצָּרָה בְּעַצְמָהּ נִצְמַחַת הַיְשׁוּעָה, דַּיְקָא מִמַּה שֶׁנִּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ כְּצָרָה לְלֹא פִּתְרוֹן - מִמֶּנָּה צוֹמַחַת יְשׁוּעָה נִפְלָאָה עַד מְאֹד, וּכְעֵין שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה ו.): **עֲתִידִין בָּתֵּי תֵּרְטִיאוֹת וְקִרְקָסָאוֹת, שֶׁיִּלְמְדוּ בָּהֶן תּוֹרָה בְּרַבִּים, שֶׁנֶּאֱמַר** (זְכַרְיָה ט, ז): **"וְנִשְׁאַר גַּם הוּא לֵאלֹקֵינוּ"**; כִּי דַּיְקָא מֵהַצָּרָה צוֹמַחַת יְשׁוּעָה.

וְעַל הַפָּסוּק **"וְנִשְׁאַר גַּ֖ם ה֑וּא לֵֽאלֹקֵינוּ"** שֶׁמְּבִיאָה הַגְּמָרָא, אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן עו) שֶׁהוּא רֹאשִׁי תֵּבוֹת 'גּוֹלָה', שֶׁזֶּה עִנְיָן הַצָּרָה שֶׁעוֹבֶרֶת עַל הָאָדָם, שֶׁהִיא בְּחִינַת גּוֹלָה כַּנַּ"ל, אֲבָל אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחַזֵּק וְלִמְצֹא אֶת הֶהָרְחָבוֹת שֶׁיֶּשְׁנָן, וְהוּא חָזָק בֶּאֱמוּנָה בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הֲרֵי שֶׁהוּא הִכְנִיס בְּתוֹךְ ה'גּוֹלָה' אֶת אֲ'לוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִמֵּילָא מִתְהַפֶּכֶת ה'גּוֹלָה' לִ'גְאוּלָה', וְזוֹכֶה שֶׁמִּתְקַיֵּם בּוֹ "שֶׁתְּרַחֲמֵנִי עוֹד בְּגָלוּתִי לְגָאֳלֵנִי" - בְּתוֹךְ הַגָּלוּת זוֹכֶה לִגְאֻלָּה אֲמִתִּית, גְּאֻלַּת הַנֶּפֶשׁ וּפְדוּת הַנִּשְׁמָה, הַכֹּל בִּזְכוּת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר; אַשְׁרֵי לוֹ לָנֶצַח!

* * *

הַנְהָגוֹת וְהַדְרָכוֹת אֵצֶל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א

שַׁבָּת כֻּלָּהּ שִׂמְחָה!

א. מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אָמַר: מִנְהָג צַדִּיקִים (עֵין סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ "זֶרַע קֹדֶשׁ" לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע, רֵישׁ פָּרָשַׁת בְּהַר) כְּשֶׁעוֹשִׂים הַקִּדּוּשׁ בְּלֵיל שַׁבָּת, שֶׁלֹּא לְהַדְגִּישׁ כָּל כָּךְ אֶת הָאוֹתִיּוֹת **ו"י** שֶׁמַּזְכִּירִין שָׁם כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים [כְּגוֹן בַּמִּלִּים "וַיְכֻלּוּ" "וַיְקַדֵּשׁ" "וַיְבָרֶךְ" וְכוּ'], רַק לְאוֹמְרָם בַּחֲטָף, כִּי בְּשַׁבָּת לֹא אוֹמְרִים 'יַי'! וּכְמוֹ שֶׁמְּסַפֵּר עַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיָה חַזָּן, וְיָשַׁב פַּעַם בַּטִּישׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּשַׁבָּת, וּבְתוֹךְ שִׁירָתוֹ יָצָא לוֹ לוֹמַר "אוֹי" [כְּדֶרֶךְ הַמְּזַמְּרִים], עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ: **"בְּשַׁבָּת לֹא אוֹמְרִים 'אוֹי'"**... כִּי שַׁבָּת כֻּלָּהּ שִׂמְחָה, וְאֵין שׁוּם מָקוֹם לִלְשׁוֹנוֹת שֶׁל צַעַר כְּלָל וּכְלָל!